

TÜRKİYE CUMHURİYETİ VE BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ

ARASINDA YATIRIMLARIN KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE

KORUNMASINA İLİŞKİN ANLAŞMA

Bundan sonra Taraflar olarak anılacak olan Türkiye Cumhuriyeti ve Birleşik Arap Emirlikleri,

Özellikle bir Taraf yatırımcılarının, diğer Tarafın ülkesinde yapacakları yatırımlarla ilgili olmak üzere aralarındaki ekonomik işbirliğini artırma arzusu ile,

Anılan yatırımların tabi olacağı uygulamalara ilişkin bir anlaşma akdinin, sermaye ve teknoloji akımı ile Tarafların ekonomik gelişmesini teşvik edeceğini kabul ederek,

İstikrarlı bir yatırım ortamı meydana getirmek ve ekonomik kaynakların en etkin biçimde kullanılmasını sağlamak üzere, yatırımların adil ve hakkaniyete uygun muameleye tabi tutulmasının gerektiği hususunda mutabık kalarak, ve

Yatırımların karşılıklı teşvik edilmesi ve korunması için bir anlaşma yapılması kararıyla,

Aşağıdaki şekilde anlaşmaya varmışlardır:

MADDE 1

Tanımlar

İşbu Anlaşma'nın amaçları bakımından:

1. "Yatırımcı" terimi:

(a) Her bir Tarafın uygulanan yasalarına göre vatandaşı sayılan gerçek kişileri,

(b) Her bir Tarafın hükümetince tamamen veya kısmen sahip olunanlar da dahil olmak üzere, Taraflardan herhangi birinin yürürlükteki yasalarına uygun olarak kurulmuş veya teşekkül ettirilmiş ve genel idare merkezi o Tarafın ülkesinde bulunan şirketler, firmalar ya da iş ortaklıkları gibi tüzel kişileri, ifade eder.

2. (a) "Yatırım" terimi, ev sahibi Tarafın ülkesindeki yasalara ve mevzuata uygun olarak yatırılmış doğrudan yabancı yatırım anlamına gelir ve bunlarla kısıtlı olmamak koşuluyla, her türlü kıymeti içerir:

i. hisse senetleri, tahviller ya da şirketlere katılımın diğer şekilleri,

ii. yeniden yatırımda kullanılan gelirler, para alacakları veya bir yatırımla ilgili diğer haklar,

iii. taşınır ve taşınmaz mülkler yanında, ipotek, ihtiyati haciz, rehin ve mülkün ülkesinde bulunduğu Tarafın kanunlarına ve mevzuatına uyumlu olarak tanımlanmış diğer benzeri haklar,

iv. telif hakları, sınai ve fikri mülkiyet hakları, patentler, sınai tasarımlar, ticari markalar, peştemaliye, know-how ve benzeri diğer haklar,

v. doğal kaynaklarla ilgili imtiyazları da içermek üzere, yasa veya sözleşmeyle sağlanmış iş imtiyazları.

(b) bahsi geçen terim, yatırımların yapıldığı Tarafın ülkesindeki kanunlar ile diğer mevzuata uygun olarak yapılmış yatırımları ifade eder.

3. “Gelirler” terimi, bir yatırımdan elde edilen, ve özellikle bunlarla kısıtlı olmamak kaydıyla, kar, faiz, temettü ve royaltileri ifade eder.

4. “Serbestçe çevrilebilir döviz” terimi, uluslararası işlemlerle ilgili ödemelerde yaygın olarak kullanılan döviz ile önde gelen uluslararası döviz piyasalarında hazır alıcısı bulunan dövizini ifade eder.

5. “İlgili faaliyetler”, tüzel kişiler, şubeler, acentalar, bürolar, fabrikalar ve iş yapmak için gerekli diğer tesislerin organizasyonu, kontrolü, işletilmesi, bakımı ve elden çıkarılması; sözleşmelerin yapılması, yürütülmesi ve uygulanması; fikri ve sınai mülkiyet hakları da dahil her türlü malın edinimi, kullanımı, korunması ve elden çıkarılması; ve borç alınması, hisse senedi ihracı ve satın alınması ile ithalat için döviz satın alınması faaliyetlerini ihtiva eder.

6. Ülke terimi;

1. Türkiye bakımından: Türk kara ülkesi, karasuları ile uluslararası hukuk çerçevesinde tabii kaynakların araştırılması, işletilmesi ve korunması konularında Türkiye Cumhuriyeti’nin, üzerinde egemenlik veya kaza hakkının bulunduğu deniz alanlarını,

2. Birleşik Arap Emirlikleri bakımından: uluslararası hukuka uygun olarak, Birleşik Arap Emirlikleri’nin, üzerinde egemenlik ve yargılama hakkının bulunduğu, adalar, deniz sahası, kıta sahanlığı ve münhasır ekonomik bölge de dahil olmak üzere kara ülkesini,

ifade eder.

MADDE 2

Yatırımların Teşviki ve Korunması

1. Her bir Taraf, kendi ülkesindeki yatırımları ve bunlarla ilgili faaliyetleri, herhangi bir üçüncü ülkenin yatırımcılarının yatırımlarına, benzer durumda uygulanandan daha az elverişli olmayan koşullarda, ilgili yasaları ve diğer mevzuatına uygun olarak teşvik edecek ve izin verecektir.

2. Her bir Taraf, (1.) paragrafta belirtilen yatırımlara; bunlar gerçekleştiğinde, kendi yatırımcılarının ya da herhangi bir üçüncü ülkenin yatırımcılarının yatırımlarına benzer durumda uygulanandan, hangisi daha elverişli ise, daha az elverişli olmayan bir muamele uygulanmasını sağlayacak ve bu yatırımlar tam koruma ve güvenlikten istifade edecektir.

3. Tarafların ülkelerine yabancıların girmesi, kalması ve istihdam edilmesi ile ilgili yasaları ve mevzuatına uygun olarak:

(a) Taraflardan her birinin vatandaşlarının, bir yatırımın kurulması, geliştirilmesi, idare edilmesi veya işletilmesiyle ilgili danışmanlık maksadıyla, diğer Tarafın ülkesine girmelerine ve ikamet etmelerine izin verilecektir.

(b) Taraflardan birinin, yürürlükteki yasaları ve diğer mevzuatı çerçevesinde kurulmuş ve diğer Taraf yatırımcılarının yatırımı olan şirketlerin, kendi seçtikleri idari ve teknik personeli, milliyetleri ne olursa olsun istihdam etmelerine izin verilecektir.

4. Bu maddenin hükümlerinin, Taraflardan herhangi birinin yapmış olduğu aşağıda belirtilen türdeki anlaşmalarla ilgili olarak etkisi bulunmayacaktır:

(a) Halihazırda yapılmış ya da gelecekte yapılacak herhangi bir gümrük birliği, bölgesel veya kısmi-bölgesel ekonomik örgütlenme ya da benzeri nitelikte uluslararası anlaşmalar,

(b) Tamamen ya da esas itibarıyla vergilendirme ile ilgili olanlar.

MADDE 3

Kamulaştırma ve Tazminat

1. Yatırımlar, kamu yararı amacıyla, kanuna uygun olarak, ayrımcı olmayan, zamanında, yeterli ve etkin tazminat ödeyerek yapılan işlemler dışında, devletleştirilmeyecek, kamulaştırılmayacak veya dondurulmayacak, engellenmeyecek veya el konmayacak veya doğrudan ya da dolaylı olarak kamulaştırma benzeri etkiler yaratan uygulamalara tabi tutulmayacaktır.

2. Kamulaştırmaya maruz kalan yatırımcı, tazminat miktarı ile böylesi kamulaştırma veya benzeri uygulamaların hukuki olup olmadığının gözden geçirilmesi için, kamulaştırmayı yapan Tarafın kanununa göre, sözkonusu Tarafın adli mercilerine başvuru hakkına sahip olacaktır.

3. Tazminat, kamulaştırılan yatırımın kamulaştırma işleminin uygulanması ya da bildirilmesi sırasındaki gerçek piyasa değerine eşit olacak ve piyasa değeri, genel kabul görmüş değerlendirme yöntemlerine uygun olarak belirlenecektir. Tazminat, gecikme olmaksızın ödenecek ve serbestçe transfer edilebilir olacaktır. Gecikme durumunda tazminat, yatırımcıyı kamulaştırma veya devletleştirmenin yapıldığı tarihten hemen sonra ödeme yapılmış olması halindeki konumundan daha az elverişli olmayan bir konumda tutacak olan miktarda ödenecektir. Bu amaca ulaşmak için, tazminat devletleştirme veya kamulaştırma ile ödeme günü arasında geçen süreye kadar, Taraflar arasında üzerinde anlaşmaya varılmış bir faizi de ihtiva edecektir.

MADDE 4

Zararlar ve Kayıplar

1. Savaş, isyan, iç karışıklık veya benzeri diğer olaylar nedeniyle diğer Tarafın ülkesindeki yatırımları zarar gören bir Taraf yatırımcıları, diğer Tarafın bu gibi zararlarla ilgili olarak aldığı herhangi bir tedbirle bağlantılı olarak, hangisi elverişli ise, diğer Tarafın kendi yatırımcılarına veya herhangi bir üçüncü ülke yatırımcılarına uyguladığından daha az elverişli olmayan bir muameleye tabi tutulacaklardır.

2. Bu Maddenin (1.) paragrafına halel getirmemek üzere, anılan paragrafta zikredilen durumlardan herhangi birinde, diğer Tarafın ülkesinde aşağıda sayılanlar sebebiyle zarar gören bir Taraf yatırımcılarının;

(a) diğer Tarafın kuvvetleri veya resmi makamlarınca mülk veya yatırımlarına el konulması,

(b) diğer Tarafın kuvvetleri veya resmi makamlarınca yatırımlarının veya mülklerinin çatışma eyleminin sonucu veya durum gerektirmediği halde tahrip edilmesi durumunda,

el koyma süresince veya mülkün tahrip edilmesi sonucu uğranılan zarar ve kayıpları, zamanında ve yeterli şekilde tazmin edilecektir. Böylesi ödemeler gecikme olmaksızın, serbestçe transfer edilebilir döviz üzerinden transfer edilebilir olacaktır.

MADDE 5

Ülkeye İade ve Transferler

1. Her bir Taraf, bir yatırım ile ilgili bütün transferlerin kendi ülkesinden içeri ve dışarıya makul olmayan bir gecikme olmaksızın yapılmasına, izin verecektir. Bu transferlere aşağıdakiler dahildir:

(a) gelirler,

(b) bir yatırımın tamamının veya bir kısmının satılması veya tasfiye edilmesinden elde edilen meblağlar,

(c) Madde 3 çerçevesinde ödenecek tazminatlar,

(d) bir Taraf vatandaşlarının, diğer Tarafın ülkesinde bir yatırıma ilişkin çalışma izinleri alınmak suretiyle elde ettikleri maaş, ücret ve diğer gelirleri,

(e) yatırımlarla ilgili olarak alınmış kredilerin ana para ve faiz ödemeleri,

(f) bir yatırım uyumsuzluğundan kaynaklanan ödemeler.

2. Transferler, yatırımın yapıldığı konvertibl para birimi üzerinden veya yatırımcı tarafından kabul edildiği takdirde herhangi bir konvertibl para birimi ile transfer tarihinde geçerli olan kambiyo kuru üzerinden yapılacaktır.

MADDE 6

Halefiyet

1. Taraflardan birinin bir yatırımcısının yaptığı yatırım, yasalara uygun olarak oluşturulmuş bir sistem dahilinde ticari olmayan risklere karşı sigorta ettirilmiş ise, sigortalayanın ilgili sigorta anlaşması şartlarından kaynaklanan halefiyet hakkı diğer Tarafça kabul edilecektir.

2. Sigortalayan, yatırımcının sahip olduğu hakların üzerinde bir hakka sahip olmayacaktır.

3. Taraflardan biri ile sigortalayan arasında çıkabilecek uyumsuzluklar, işbu Anlaşmanın 9. Maddesinde belirtilen koşullara uygun olarak çözümlenecektir.

4. Halefiyet sadece, giriş aşamasında ev sahibi Tarafça izin verilen yatırımlara uygulanacaktır.

MADDE 7

Diğer Kuralların Uygulanması

1. Her bir Tarafın hukuku veya Taraflar arasında şu anda mevcut olan veya bu Anlaşmaya ek olarak bundan sonra Taraflar arasında tesis edilecek uluslararası hukuktan doğacak yükümlülüklerinin, diğer Taraf yatırımcılarının yatırımları açısından, genel veya özel olsun, bu Anlaşma ile sağlanandan daha elverişli bir muameleye ilişkin bir düzenleme içermesi halinde, bu düzenleme daha elverişli olduğu ölçüde, bu Anlaşmaya üstün gelecektir.

2. Her bir Taraf, diğer Taraf yatırımcısının özel bir yatırımıyla ilgili olarak girdiği herhangi bir yükümlülük veya taahhüdü yerine getirecektir.

MADDE 8

Danışmalar

Taraflar, bu Anlaşmayla ilgili herhangi bir uyumsuzluğun çözülmesi veya bu Anlaşmanın yorumu ya da uygulamasıyla ilgili herhangi bir konunun tartışılması maksadıyla, herhangi birinin talebi üzerine, birbirlerine ivedilikle danışmak konusunda mutabakata varmışlardır.

MADDE 9

Taraflardan Biri ile Diğer Tarafın Yatırımcıları Arasında Çıkan

Uyuşmazlıkların Çözümlemesi

1. Taraflardan biri ile diğer Tarafın bir yatırımcısı arasında o yatırımcının yatırımı ile ilgili olarak çıkan uyuşmazlıklar, yatırımcı tarafından ev sahibi Tarafa ayrıntılı bir şekilde yazılı olarak bildirilecektir. Yatırımcı ile ilgili Taraf, söz konusu ihtilafları mümkün olduğunca birbirlerine danışarak ve karşılıklı iyi niyetli görüşmeler yaparak çözüme kavuşturmak için gayret edeceklerdir.

2. Bu uyuşmazlıkların, yukarıda 1'inci paragrafta belirtilen şekilde, yazılı bildirim tarihinden itibaren altı ay içinde çözüme kavuşturulamaması halinde, uyuşmazlık yatırımcının seçeceği aşağıda belirtilen yargı makamlarına sunulabilir:

(a) yetkili yerel mahkemeler,

(b) ICSID Sözleşmesi Madde 25 (1)'e uygun olarak, "Devletler ile Diğer Devletlerin Vatandaşları Arasındaki Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümlemesi Hakkında Sözleşme" ile kurulmuş olan Uluslararası Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü için Uluslararası Merkez (ICSID),

(c) Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Hukuku Komisyonu (UNCITRAL)'nun Tahkim Usulü Kuralları uyarınca, bu amaçla kurulacak bir hakem mahkemesi,

3. Tahkim Kararları, uyuşmazlığın bütün tarafları için bağlayıcı ve kesin olacaktır. Her bir Taraf, sözkonusu kararı ulusal yasalarına göre yerine getirmeye kendini adayacaktır.

MADDE 10

Taraflar Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümlemesi

1. Taraflar, işbu Anlaşmanın yorumlanması ya da uygulanması ile ilgili olarak aralarında çıkabilecek uyuşmazlıkları iyi niyetle hareket ederek ve işbirliği içerisinde süratle ve adil şekilde çözüme kavuşturmaya çalışacaklardır. Bu bağlamda, Taraflar söz konusu çözüme varmak için doğrudan ve anlamlı görüşmeler yapmayı kabul ederler. Eğer Taraflar aralarında bir uyuşmazlık çıkmasından itibaren altı ay içerisinde yukarıda belirtilen şekilde bir çözüme varamazlarsa, uyuşmazlık, taraflardan birinin isteği üzerine üç üyeden oluşan bir tahkim kuruluna sunulabilir.

2. Böyle bir isteğin alınmasından itibaren iki ay içinde, her bir Taraf birer hakem tayin edeceklerdir. Bu iki hakem üçüncü bir hakemi Başkan olarak seçeceklerdir. Taraflardan birinin belirtilen sürede bir hakem tayin edememesi halinde, karşı Taraf, Uluslararası Adalet Divanı Başkanından bir hakem tayin etmesini isteyebilir.

3. Eğer iki hakem, atanmalarından itibaren iki ay içinde bir Başkan seçemezlerse, her iki ülkenin de diplomatik ilişkilerinin bulunduğu üçüncü bir ülkenin vatandaşı olacak Başkan, Taraflardan birinin isteği üzerine Uluslararası Adalet Divanı Başkanı tarafından tayin edilecektir.

4. Eğer işbu maddenin yukarıdaki (2)'nci ve (3)'üncü paragraflarında belirtilen hallerde, Uluslararası Adalet Divanı Başkanının söz konusu görevi yerine getirmesinde engel bulunuyorsa, ya da Taraflardan birinin vatandaşı ise, bu atama, Başkan Yardımcısı tarafından yapılacaktır, ve eğer Başkan Yardımcısının da söz konusu görevi yerine getirmesinde engel bulunuyorsa ya da Taraflardan birinin vatandaşı ise bu atama, Uluslararası Adalet Divanının en kıdemli ve Taraflardan birinin vatandaşı olmayan bir üyesi tarafından yapılacaktır.

5. Tahkim Kurulu, Başkanın seçilmesinden itibaren üç ay içinde, işbu Anlaşmanın diğer hükümlerine uygun olacak şekilde usul kuralları üzerinde anlaşacaklardır. Böyle bir anlaşmanın yokluğu halinde, Tahkim Kurulu, Uluslararası Adalet Divanı Başkanından, genel olarak kabul görmüş uluslararası tahkim usulü kurallarını göz önünde bulundurarak usul kurallarını belirlemesini isteyecektir.

6. Aksi kabul edilmediği takdirde, tüm işlemler ve duruşmalar, üçüncü hakemin seçildiği tarihten itibaren sekiz ay içinde tamamlanacaktır ve tahkim kurulu, son işlem tarihinden ya da son duruşma tarihinden itibaren, hangisi sonra ise, iki ay içinde kararını verecektir. Tahkim Kurulu, nihai ve bağlayıcı olan kararını oy çokluğu ile alacaktır.

7. Başkan ve diğer hakemlerin masrafları ve yargılama ile ilgili diğer giderler, Taraflarca eşit oranda ödenecektir. Ancak, Tahkim Kurulu, re'sen Taraflardan birinin bu masrafların daha yüksek bir oranını ödemesini kararlaştırabilir.

8. Eğer bir ihtilaf, Madde 9 koşullarına uygun olarak bir yargı merciine götürülmüşse ve hala o mercii önünde ise, işbu madde koşulları uyarınca başka bir uluslararası tahkim mahkemesine götürülmeyecektir. Bu durum, Taraflar arasında doğrudan ve anlamlı görüşmeler yapılmasını önlemeyecektir.

MADDE 11

Yürürlüğe Girme

Her bir Taraf, bu Anlaşmanın ülkesinde yürürlüğe girmesine ilişkin anayasal prosedürlerinin tamamlandığını yazılı olarak diğer Tarafa bildirecektir. Bu Anlaşma bu iki yazılı bildirimden sonuncusunun tarihinde yürürlüğe girecektir. Anlaşma on yıl süre ile yürürlükte kalacak ve Madde 12 uyarınca sona erdirilmediği takdirde yürürlükte kalmaya devam edecektir. Anlaşma yürürlüğe girdiği sırada mevcut yatırımlar ile yürürlük tarihinden sonra yapılan ya da iktisap edilen bütün yatırımlara da uygulanacaktır.

MADDE 12

Yürürlükten Kaldırma

1. Taraflardan her biri, on yıllık sürenin sonunda ya da bu süreden sonra herhangi bir zamanda, karşı Tarafa bir yıl önceden yazılı bir bildirim vererek işbu Anlaşmayı sona erdirebilir.

2. İşbu Anlaşma, Taraflar arasındaki danışmalar yoluyla, herhangi bir zamanda değiştirilebilir. Böyle bir değişiklik, her bir Tarafın bu gibi bir değişikliğin yürürlüğe girmesi için gereken bütün iç yükümlülüklerin tamamlandığını diğer Tarafa bildirdiği tarihte yürürlüğe girecektir.

3. İşbu Anlaşmanın sona erdiği tarihten önce yapılan ya da iktisap edilen ve işbu Anlaşmanın diğer bir şekilde uygulanacağı yatırımlarla ilgili olarak, işbu Anlaşmanın tüm diğer maddelerinin hükümleri, sona erme tarihinden itibaren on yıl süre ile geçerli olacaktır.

İşbu Anlaşma, Tarafların yetkili temsilcileri tarafından imzalanmıştır.

Abu Dhabi'da 28 Eylül 2005 tarihinde, Türkçe, Arapça ve İngilizce dillerinde hepsi de aynı derecede geçerli olacak şekilde akdedilmiştir.

Yorumda farklılık olması halinde, İngilizce metin esas alınacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

HÜKÜMETİ ADINA

BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ

HÜKÜMETİ ADINA